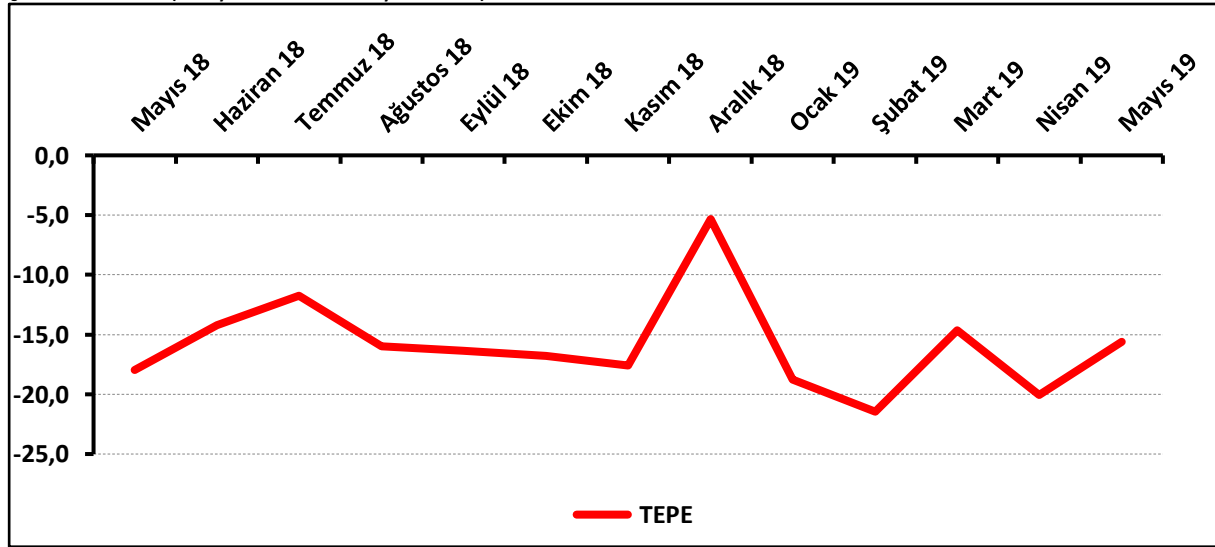

PERAKENDEDE SATIŞ BEKLENTİLERİ ARTTI

Perakende güveni, Mayıs ayında bir önceki aya göre 4,4 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,4 puan arttı. Perakende güveninin geçen yıla ve geçen aya göre artışında, önümüzdeki 3 ayda satış beklentisindeki yükseliş etkili oldu. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü, Mayıs ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

Mayıs ayında -15,6 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,4 puan, geçen aya göre 4,4 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre artışında önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki iyileşme etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-15,2	-23,5	-18,1	-18,9	-15,7	-16,1	-21,1	-17,5	-17,2	-13,2	-15,4	-13,7
2018	-14,2	-7,3	-12,3	-16,2	-18,0	-14,2	-11,7	-16,0	-16,4	-16,8	-17,6	-5,3
2019	-18,7	-21,5	-14,6	-20,0	-15,6							

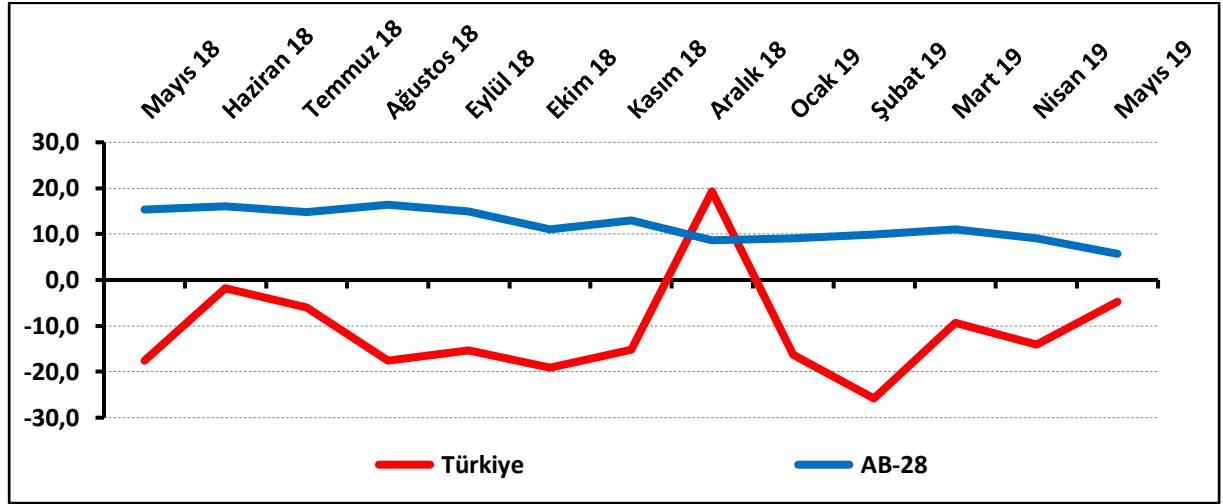
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Mayıs 2019'da -4,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 9,3 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 12,8 puan arttı.

Mayıs 2019'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 38,5'i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 34,8'i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 26,7 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

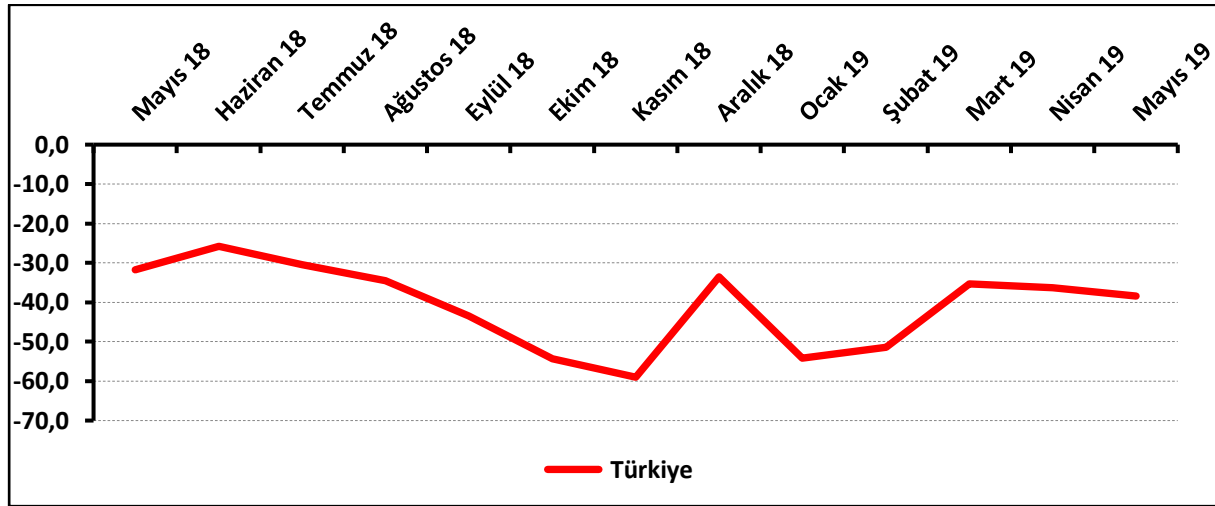
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-6,2	-39,0	-15,1	-15,8	-9,0	-6,5	-19,5	-9,5	-7,3	-3,3	-6,0	1,6
2018	-9,4	6,5	-4,0	-10,7	-17,6	-1,8	-5,9	-17,6	-15,4	-19,0	-15,2	19,3
2019	-16,2	-25,8	-9,4	-14,1	-4,8							

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Mayıs 2019'da -38,4 puan değerini alarak, Nisan 2019'a göre 2,1 puan, Mayıs 2018'e göre 6,7 puan azaldı.

Mayıs 2019'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 19,3'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 57,7 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 23 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

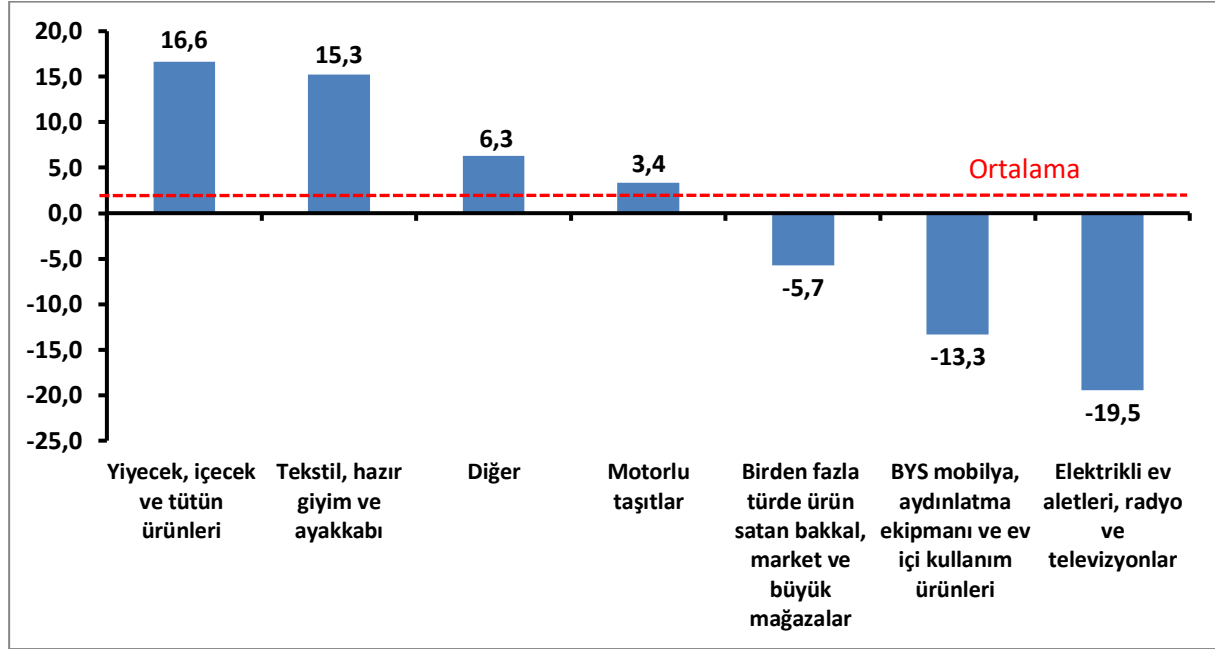
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6	-38,5	-36,6	-39,8	-38,4	-45,6	-44,7
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4							

Perakende güveni en fazla artan sektör “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Mayıs 2019’da, geçen yılın aynı dönemine göre “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerinde artış; “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde azalış gösterdi. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “motorlu taşıtlar” sektörleri ortalamasının üzerinde değer aldı. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Mayıs 2019’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin sipariş, satış ve istihdam beklentileri arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Mayıs 2019'da, "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri" hem Mayıs 2018'e göre hem de Nisan 2019'a göre arttı; "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ve "işlerin geçen yıla göre durumu" göstergeleri azalış gösterdi. "Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" göstergesi Mayıs 2018'e göre azalırken, Nisan 2019'a göre arttı. "Gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergesi ise Mayıs 2018'e göre artarken, Nisan 2019'a göre azaldı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 05/2018	Endeks 04/2019	Endeks 05/2019	Bir önceki aya göre değişim 05/2019	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 05/2019
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-49,7	-54,9	-54,3	0,6	-4,6
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	13,4	8,9	12,2	3,3	-1,2
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-22,0	-23,4	-16,6	6,8	5,4
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-17,6	-14,1	-4,8	9,3	12,8
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,4	-2,4	0,9	3,4	1,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	50,6	38,5	37,1	-1,5	-13,5
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-31,7	-36,3	-38,4	-2,1	-6,7
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	2,2	5,9	4,8	-1,1	2,6

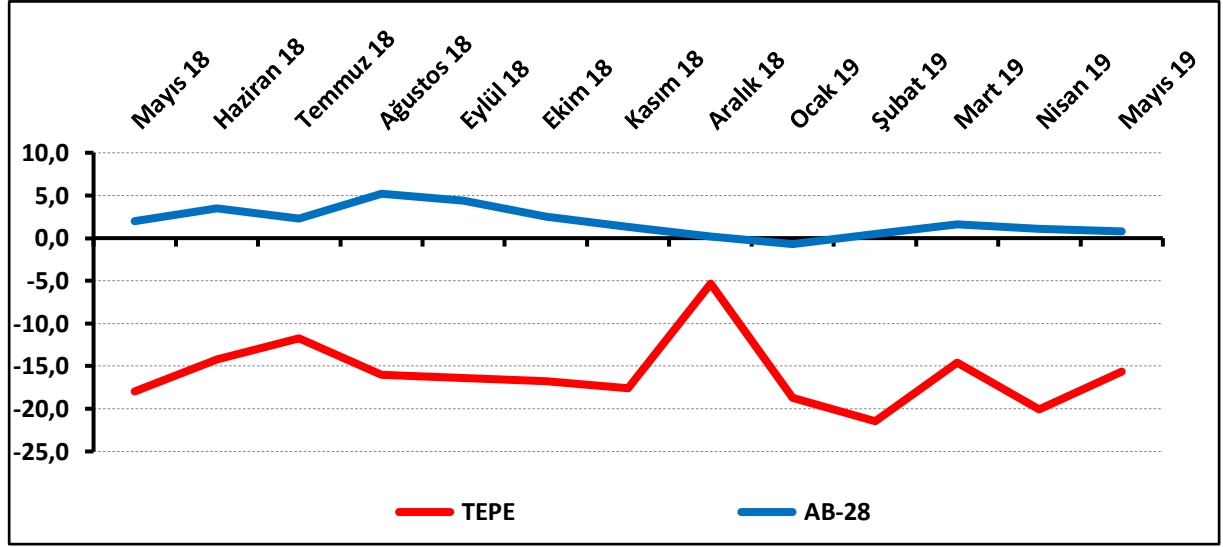
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Mayıs 2019’da 0,8 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 0,3 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 1,2 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	2,1	2,3	3,7	4,5	2,0	2,5	5,2	0,7	3,4	3,2	5,4	5,2
2018	3,4	4,6	3,0	0,2	2,0	3,5	2,3	5,2	4,4	2,5	1,3	0,2
2019	-0,7	0,5	1,6	1,1	0,8							

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Slovenya, Mayıs ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Slovenya'yı; Estonya ve Danimarka takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, Finlandiya ve Hırvatistan oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış da Slovenya'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Mayıs 2018'e göre değişim AB-28'de -2,2 puan, Euro Bölgesi'nde -0,1 puan oldu. Nisan 2019'a göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Mayıs 2018 ve Nisan 2019'a göre)

Ülkeler*	Mayıs 2018'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Nisan 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Slovenya	23,3	11,8
Estonya	9,0	1,1
Danimarka	6,7	4,6
İngiltere	2,8	-2,1
Karadağ	2,6	-1,5
Türkiye	2,3	4,4
İrlanda	2,3	-4,1
İtalya	1,5	1,3
Macaristan	1,5	1,9
Hollanda	0,6	0,6
İsveç	0,4	1,0
Bulgaristan	-0,7	-2,5
Portekiz	-0,9	0,1
AB-28	-1,2	-0,3
Litvanya	-1,5	-0,6
Almanya	-2,0	2,2
Euro Bölgesi-19	-2,2	-0,1
Fransa	-3,0	-3,6
Polonya	-3,1	1,0
İspanya	-3,5	-0,4
Romanya	-4,0	-1,5
Avusturya	-4,2	-3,6
Slovakya	-4,3	-2,6
Letonya	-4,5	-2,9
Belçika	-6,5	0,1
Yunanistan	-7,1	-2,1
Sırbistan	-7,5	-2,1
Makedonya Cumhuriyeti	-7,6	-1,7
Çek Cumhuriyeti	-8,4	0,7
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-9,4	-0,8
Hırvatistan	-9,7	-1,4
Finlandiya	-19,1	-0,4
Malta	-20,4	-16,5

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

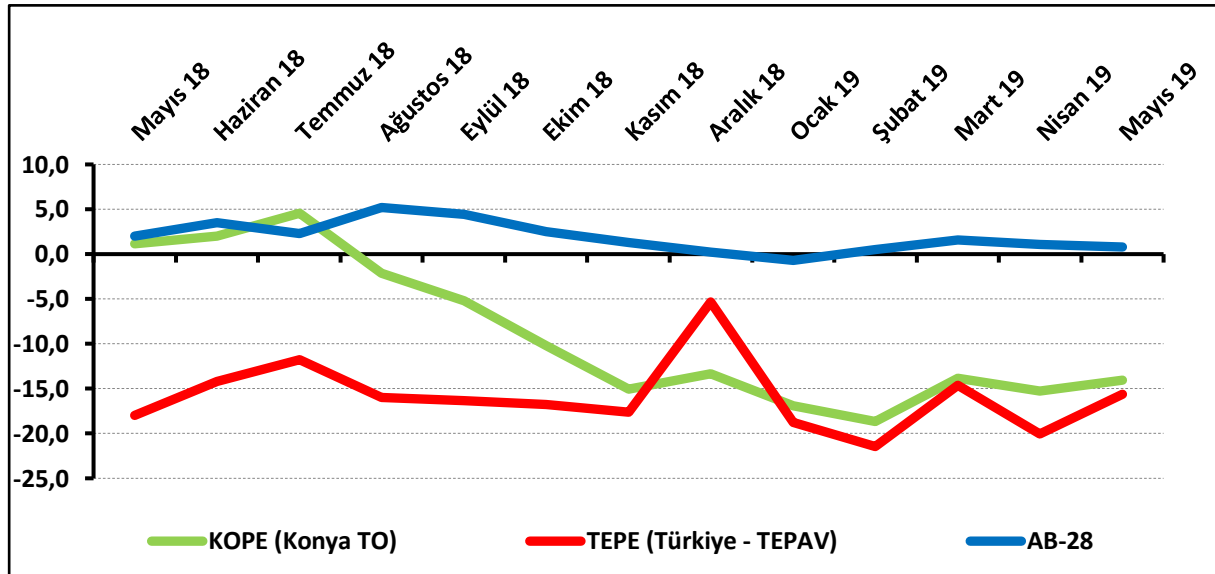
**Sıralama Mayıs 2018 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Mayıs ayında TEPE, -15,6 puan değerini alırken KOPE -14,1 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 15,2 puan azalırken, TEPE 2,4 puan arttı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 1,2 puan arttı. Konya perakendesi, Mayıs ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergilerken, AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-8,6	-2,9	0,0	-1,6	1,3	4,8	0,1	4,6	7,0	2,8	5,6	4,5
2018	3,8	1,4	-1,7	-4,8	1,1	2,0	4,6	-2,2	-5,2	-10,2	-15,0	-13,4
2019	-16,9	-18,7	-13,9	-15,3	-14,1							